

Financiële planning 2015 – 2020

Inleiding

De meerjarenbegroting 2014 – 2020 (2021) is in 2015 geactualiseerd. Tevens is de naam gewijzigd in Financiële planning 2015 – 2020. Bij het opstellen van de Financiële planning 2016 – 2020 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De verzelfstandiging van de Grote Kerk in 2015. De personeelsleden in dienst van de PGZ (cantor, organist en koster), maar betrokken bij de activiteiten in de Grote Kerk treden in dienst van de nieuwe stichting of worden vanuit de PGZ gedetacheerd bij de nieuwe stichting. Hierdoor zullen de personele lasten vanaf 2016 afnemen. Gegeven de bestaande rechtspositie van de betrokken medewerkers is een terugkeerregeling van kracht. De mogelijke lasten hiervan zijn niet opgenomen in de Financiële planning 2015 – 2020.
- Het samengaan van de wijkgemeente Sionskerk en Emmaüskerk in 2015. De verkoop van de Emmaüskerk en ambtswoning staan gepland in de eerste helft van 2016. In de Financiële planning 2015 – 2020 zijn voor het eerste halfjaar 2016 de reguliere lasten opgenomen. Als gevolg van het samengaan van de wijkgemeenten zullen de personele lasten vanaf 2016 afnemen.
- De verkoop van Het Refter in 2015. In de Financiële planning 2015 – 2020 zijn vanaf 2016 geen financiële lasten opgenomen.

De te verwachten baten zijn, op basis van de veronderstelde ontwikkeling van de kerkelijke bijdragen, collecten en baten onroerende goederen voor de periode 2015 – 2020 opnieuw vastgesteld. Dit geldt eveneens voor de lasten voortvloeiend uit het onderhoud van kerkgebouwen e.d. De actualisatie van de meerjarenbegroting 2014 – 2020 is in de volgende tabel op hoofdlijnen weergegeven.

Ten opzichte van de meerjarenbegroting 2014 – 2020 (2021) is in de Financiële planning 2015 – 2020 uitgegaan van een gematigde afname van de kerkelijke bijdragen. In de meerjarenbegroting 2014 – 2020 (2021) is rekening gehouden met een jaarlijkse daling van de kerkelijke bijdrage van € 50.000,00. Zoals hierna aangegeven is de gematigde afname van de kerkelijke bijdrage gebaseerd op de ontvangen kerkelijke bijdragen in de periode 2010 – 2015. In de Financiële planning 2015 – 2020 wordt rekening gehouden met een beperkte lastenstijging van 1,0% per jaar. In de meerjarenbegroting 2014 – 2020 (2021) zijn stijgingspercentages van 2%/3% gehanteerd. Voorts is in de Financiële planning 2015 – 2020 rekening gehouden met lagere personeelskosten, mede als gevolg van de hiervoor geschetste ontwikkelingen.

Tabel 1: Actualisatie meerjarenbegroting 2014 – 2020

(x € 1.000)

	Begroting 2014	Concept Jaarrek. 2014	Planning 2015 oud	Planning 2015 nieuw	Planning 2016 oud	Planning 2016 nieuw	Planning 2017 oud	Planning 2017 nieuw	Planning 2018 oud	Planning 2018 nieuw	Planning 2019 oud	Planning 2019 nieuw	Planning 2020 oud	Planning 2020 nieuw
Baten														
Kerkelijke bijdragen	1.396	1.380	1.350	1.343	1.300	1.307	1.250	1.271	1.200	1.237	1.150	1.203	1.100	1171
Overige bijdragen levend geld	176	173	169	155	168	149	167	144	166	138	165	134	164	128
Overige baten	140	162	148	154	140	135	142	130	142	131	141	131	137	131
Doorzendcollecten			56		56		56		56		56		56	
Totaal baten	1.712	1.715	1.723	1.652	1.664	1.591	1.615	1.545	1.564	1.506	1.512	1.468	1.457	1.430
Lasten														
Lasten kerkgebouwen/ overige gebouwen	299	307	284	291	288	271	292	265	297	270	302	275	307	276
Bijdrage andere organen	120	113	123	115	126	107	129	104	132	103	136	100	139	99
Salarissen/vergoedingen	421	401	413	392	425	344	437	329	429	321	424	325	419	328
Overige lasten	139	157	127	185	129	162	132	133	134	134	135	134	139	134
Doorzendcollecten			56		56		56		56		56		56	
Totaal lasten	979	978	1.003	983	1.024	884	1.046	831	992	828	1.053	834	1.060	837
Totaal baten, excl. Doorzendcollecten	1.712	1.715	1.667	1652	1.608	1.591	1.559	1.545	1.508	1.506	1.456	1.468	1.401	1.430
Totaal lasten, excl. Doorzendcollecten	979	978	947	983	968	884	990	831	936	828	997	834	1.004	837
Financiële ruimte voor pastoraat	733	737	720	669	640	707	569	714	572	678	459	634	397	593
Lasten pastoraat	784	786												
Exploitatieresultaat	-51	-49												

Financiële planning 2015 – 2020**Baten****Kerkelijke bijdragen**

In de tabel Ontwikkeling Kerkelijke bijdragen is de te verwachten landelijke ontwikkeling van het ledental van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) voor de jaren 2010 – 2020 weergegeven. Deze gegevens zijn ontleend aan informatie van het Dienstencentrum PKN. Voorts is in de tabel de ontwikkeling in het ledenbestand van de Protestantse Gemeente Zwolle (PGZ) over de jaren 2010 – 2014 opgenomen. Het betreft die gemeenteleden, waarvan in de genoemde periode een kerkelijke bijdrage is ontvangen. De toezegging van de kerkelijke bijdrage van gemeenteleden voor 2015 is eveneens in de tabel opgenomen.

In de periode 2010 – 2015 is het aantal gemeenteleden, waarvan een kerkelijke bijdrage is ontvangen c.q. toegezegd teruggelopen met gemiddeld 3,8%. De terugloop van het ledental PKN bedroeg in dezelfde periode 2,9%. Op grond van deze cijfers is in de Financiële planning 2015 – 2020 rekening gehouden met een jaarlijkse afname van het aantal gemeenteleden met een toezegging kerkelijke bijdrage van 3,8%.

Tabel 2: Overzicht Ontwikkeling ledental PKN en gemeenteleden kerkelijke bijdrage PGZ

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gemiddeld
Terugloop ledental PKN	2.269.000	2.211.000	2.151.000	2.087.000	2.026.000							
% terugloop ledental PKN		-2,6%	-2,7%	-3,0%	-3,1%							-2,9%
Verwachte terugloop leden tal PKN						1.965.000	1.904.000	1.843.000	1.782.000	1.721.000	1.660.000	
% verwachte terugloop ledental PKN						-3,0%	-3,1%	-3,2%	-3,3%	-3,4%	-3,5%	-3,3%
Terugloop leden met een kerkelijke bijdrage PGZ	6.793	6.719	6.378	6.169	5.819	5.602						
% terugloop PGZ		-1,1%	-5,1%	-3,3%	-5,7%	-3,7%						-3,8%
Verwachte terugloop leden met een kerkelijke bijdrage PGZ							5.397	5.194	4.988	4.809	4.628	
Verwacht % terugloop PGZ							-3,8%	-3,8%	-3,8%	-3,8%	-3,8%	3,8%

In de periode 2010 – 2014 is het gemiddelde bedrag aan kerkelijke bijdrage per gemeentelid toegenomen met 1,5%. De verwachte stijging van de gemiddelde kerkelijke bijdrage in 2015 komt, op basis van de ontvangen toezeggingen kerkelijke bijdrage uit op 0,0%. Gezien deze ontwikkeling van de gemiddelde kerkelijke bijdrage is de stijging van de gemiddelde bijdrage voor de periode 2016 – 2020 vastgesteld op 1,0% per jaar. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de ontwikkeling van de gemiddelde kerkelijke bijdrage per jaar.

Tabel 3: Overzicht ontwikkeling gemiddelde kerkelijke bijdrage

	2010	2011	2012	2013	2014	Begroting 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020	Gemiddeld
Gemiddeld bedrag ontvangen/toegezegde kerkelijke bijdrage per gemeentelid	220,00	224,00	227,00	230,00	237,00	237,00						
% ontvangen/ toegezegde kerkelijke bijdrage		1,8%	1,5%	1,1%	3,3%	0,0%						1,5%
Verwacht gemiddeld bedrag ontvangen/ toegezegde kerkelijke bijdrage per gemeentelid							239,00	242,00	245,00	247,00	250,00	
% verwachte toename kerkelijke bijdrage							1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

Op basis van de hiervoor genoemde ontwikkelingen in ledental PGZ en gemiddelde bijdrage per jaar is de kerkelijke bijdrage voor de periode 2016 – 2020 vastgesteld. De op deze wijze vastgestelde kerkelijke bijdrage is verhoogd met 1,1%. Deze verhoging is een gevolg van de administratieve vastlegging van de ontvangen kerkelijke bijdragen in de financiële administratie en de sub-administratie kerkelijke bijdragen in Scipio. De uit voorgaande jaren ontvangen kerkelijke bijdragen worden in de financiële

administratie vastgelegd als ontvangen kerkelijke bijdrage uit voorgaande jaren. In de sub-administratie worden deze ontvangsten geregistreerd in het jaar van toezegging, waarop de ontvangen kerkelijke bijdrage betrekking heeft. Het voorgaande heeft tot gevolg dat er geen aansluiting aanwezig is tussen de ontvangen kerkelijke bijdragen, die met verschillende omschrijvingen zijn opgenomen in de financiële verslagen en de in de diverse bijlagen gehanteerde gegevens over de ontvangen kerkelijke bijdragen. Zoals hiervoor aangegeven is deze correctiefactor extra ontvangen op toezegging vastgesteld op 1,1% per jaar voor de periode 2016 - 2020, hetgeen neerkomt op circa € 13.500,00 per jaar. In het volgende overzicht zijn de te verwachten kerkelijke bijdragen voor de periode 2016 – 2020 per jaar opgenomen.

Tabel 4: Overzicht Kerkelijke bijdragen

	2013	Concept Jaarrekening 2014	Begroting 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020
Ontvangen kerkelijke bijdragen	1.407.991	1.357.290						
Correctiefactor: extra ontvangen op toezegging	8.183	22.249						
Totaal ontvangen kerkelijke bijdragen	1.416.174	1.379.539						
% afname ontvangen kerkelijke bijdrage	-2,2%	-2,6%						
Planning kerkelijke bijdrage			1.328.400	1.292.300	1.257.300	1.223.300	1.190.000	1.158.000
Correctiefactor 1,1%			14.700	14.400	14.000	13.600	13.300	12.800
Totaal ontvangen kerkelijke bijdragen			1.343.100	1.306.700	1.271.300	1.236.900	1.203.400	1.170.800
% afname ontvangen kerkelijke bijdrage			-2,6%	-2,7%	-2,7%	-2,7%	-2,7%	-2,7%

In de Financiële planning wordt voor de periode 2016 – 2020 uitgegaan van een jaarlijkse afname van het totaal aan kerkelijke bijdragen van 2,7% bij een stijging van de gemiddelde jaarlijkse bijdrage met 1,0% op niveau PGZ. Deze verwachte ontwikkeling is gebaseerd op de historische gegevens over de periode 2010 – 2015. Op het niveau van wijkgemeenten verloopt deze historische ontwikkeling echter niet conform de ontwikkeling op PGZ niveau. Bij het vaststellen van de verwachte ontwikkeling van de kerkelijke bijdrage op het niveau van wijkgemeenten is uitgegaan van het gemiddelde percentage terugloop ontvangen / toegezegde kerkelijke bijdrage leden over de periode 2011 – 2015. Indien dit percentage lager is dan het gemiddelde percentage ontvangen / toegezegde kerkelijke bijdrage leden over de periode 2014 – 2015, dan is in de Financiële planning voor de periode 2016 – 2020 het laatstgenoemde percentage gehanteerd. Indien laatstgenoemd gemiddeld percentage ontvangen / toegezegde kerkelijke bijdrage leden hoger is dan 3,8% dan is in de Financiële planning voor de periode 2016 – 2020 3,8% aangehouden als gemiddelde terugloop van het aantal gemeenteleden met een toezegging kerkelijke bijdrage.

Zoals hiervoor aangegeven is bij het vaststellen van de verwachte ontwikkeling van de kerkelijke bijdrage op het niveau van de PGZ uitgegaan van een gemiddelde stijging van de kerkelijke bijdrage van 1,0%. Op basis van historische gegevens op het niveau van de wijkgemeente zou de toename van de gemiddelde kerkelijke bijdrage echter hoger ingeschat kunnen worden. Hierbij kan de vraag gesteld worden of deze historische ontwikkeling ook van toepassing is op de periode 2016 – 2020. Bij het vaststellen van de gemiddelde kerkelijke bijdrage voor de periode 2016 – 2020 is deze vraag negatief beantwoord. In het volgende overzicht zijn de gemiddelde percentages van de terugloop van het aantal gemeenteleden en de toename van de gemiddelde kerkelijke bijdrage in beeld gebracht.

Bij het vaststellen van de verwachten kerkelijke bijdrage voor de periode 2016 – 2020 is geen rekening gehouden met de financiële consequenties van de samenvoeging van de wijkgemeente Sionskerk en Emmaüskerk. Wel is verdisconteerd dat de kerkelijke bijdrage van de samengevoegde wijkgemeenten zowel in 2012 (Sionskerk) en 2014

(Emmaüskerk) fors zijn teruggelopen. Nadere bestudering van deze ontwikkeling geeft geen pasklaar antwoord op de oorzaak / oorzaken hiervan. Wellicht dat in 2012 een wijziging van de wijkgrenzen invloed heeft gehad op de procentuele terugloop van gemeenteleden.

Tabel 5: Overzicht procentuele terugloop bijdragende gemeenteleden en procentuele stijging kerkelijke bijdrage per bijdragend gemeentelid op niveau van wijkgemeente

	2011	2012	2013	2014	2015	Gem. % terugloop 2011 - 2015	Gem. % terugloop 2014 - 2015	Gem. % Financiële planning 2016 - 2020
% terugloop bijdragende gemeenteleden 2011 - 2015								
Wijkgemeente 2 Grote kerk	-1,2%	-3,1%	-2,8%	-7,8%	-3,4%	-3,2%	-5,6%	-3,8%
Wijkgemeente 4 Sionskerk	-7,1%	-14,3%	-9,7%	-4,2%	-3,4%	-7,1%	-3,8%	
Wijkgemeente 5 Oosterkerk	2,5%	-2,5%	-2,5%	-8,8%	-5,0%	-3,3%	-6,9%	-3,8%
Wijkgemeente 8 Stinskerk	-2,1%	-4,3%	-1,3%	-2,6%	-2,7%	-2,6%	-2,7%	-2,7%
Wijkgemeente 9 Emmaüskerk	-1,8%	-5,3%	-2,9%	-5,4%	-3,3%	-3,8%	-4,4%	
Wijkgemeente 10 Adventskerk	-1,3%	-3,7%	-2,8%	-5,0%	-2,4%	-3,0%	-3,7%	-3,7%
Wijkgemeente 12 Open Kring	-4,4%	-4,8%	-4,2%	-2,1%	-5,6%	-4,0%	-3,8%	-3,8%
Wijkgemeente 4 + 9 Sionskerk / Emmaüskerk	-3,0%	-10,7%	-6,8%	-4,7%	-3,4%	-5,7%	-4,1%	-3,8%
	2011	2012	2013	2014	2015	Gem. % stijging 2011 - 2015	Gem. % stijging 2014 - 2015	Gem. % Financiële planning 2016 - 2020
% stijging ontvangen / toegezegde kerkelijke bijdrage per bijdragend gemeentelid								
Wijkgemeente 2 Grote kerk	2,4%	2,2%	-0,8%	3,3%	1,3%	1,7%	2,3%	1,0%
Wijkgemeente 4 Sionskerk	4,6%	4,8%	2,5%	4,7%	3,0%	3,9%	3,9%	
Wijkgemeente 5 Oosterkerk	-1,5%	-0,1%	-0,6%	2,5%	0,0%	0,3%	1,7%	1,0%
Wijkgemeente 8 Stinskerk	5,1%	2,1%	0,6%	4,6%	4,4%	3,4%	4,5%	1,0%
Wijkgemeente 9 Emmaüskerk	4,2%	-4,9%	-0,5%	-0,3%	-3,8%	-1,1%	-2,1%	
Wijkgemeente 10 Adventskerk	2,7%	-0,3%	0,9%	2,6%	0,5%	1,3%	1,6%	1,0%
Wijkgemeente 12 Open Kring	5,4%	2,7%	2,2%	-2,7%	6,2%	2,8%	1,8%	1,0%
Wijkgemeente 4 + 9 Sionskerk / Emmaüskerk	4,3%	0,6%	1,2%	2,5%	0,1%	1,7%	1,3%	1,0%

Tabel 6: Overzicht ontvangen / verwachte kerkelijke bijdrage per wijkgemeente

	2010	2011	2012	2013	Concept Jaarrekening 2014	Begroting 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020
Wijkgemeente 2 Grote kerk	163.004,00	167.425,00	166.442,00	161.836,00	155.701,00	151.700,00	147.400,00	143.200,00	139.100,00	135.200,00	131.400,00
Wijkgemeente 4 Sionskerk	151.490,00	151.206,00	136.274,00	127.152,00	128.868,00	126.700,00					
Wijkgemeente 5 Oosterkerk	398.229,00	398.750,00	390.070,00	381.003,00	359.934,00	343.300,00	333.600,00	324.100,00	314.900,00	306.000,00	297.300,00
Wijkgemeente 8 Stinskerk	119.796,00	122.269,00	119.963,00	120.123,00	123.632,00	125.000,00	122.800,00	120.700,00	118.600,00	116.600,00	114.600,00
Wijkgemeente 9 Emmaüskerk	110.930,00	112.477,00	101.640,00	98.976,00	94.297,00	87.200,00					
Wijkgemeente 10 Adventskerk	363.384,00	365.237,00	351.964,00	347.903,00	342.652,00	334.700,00	325.500,00	316.600,00	307.900,00	299.500,00	291.300,00
Wijkgemeente 12 Open Kring	185.091,00	184.933,00	181.452,00	179.187,00	174.046,00	173.600,00	168.700,00	163.900,00	159.200,00	154.700,00	150.300,00
Wijkgemeente 4 + 9 Sionskerk / Emmaüskerk							208.700,00	202.800,00	197.000,00	191.400,00	186.000,00

Overige bijdragen levend geld

De overige bijdragen levend geld bestaan onder meer uit collecten, legaten en opbrengsten Solidariteitskas. In 2013 en 2014 bedroegen deze opbrengsten respectievelijk € 183.200,00 en € 172.800,00. Onder deze opbrengsten zijn in 2013 en 2014 legaten verantwoord tot een bedrag van respectievelijk € 9.400,00 en € 9.300,00. In de Financiële planning 2016 – 2020 zijn de ‘netto’ opbrengsten over 2013, € 173.800,00 en 2014 € 163.500,00 geëxtrapoleerd. Hierbij is rekening gehouden met een afname van de opbrengsten van circa € 6.000,00 oftewel 4,0% per jaar, hetgeen overeenkomt met de afname van de opbrengsten in de jaren 2011 - 2014.

Overige baten

Naast de baten onroerende goederen zijn hieronder de renten en dividenden en de werkzaamheden ten behoeve van derden verantwoord. Bij het vaststellen van de overige baten is rekening gehouden met een afname van de renteopbrengsten als gevolg van het vervallen van een tweetal deposito's van € 200.000,00 per deposito in 2015 en 2016. De rentevergoeding over deze deposito's bedraagt respectievelijk 4,0% en 3,1%. De huidige en verwachte rentetarieven van < 1,0% hebben een forse impact op de renteopbrengsten. De baten uit de effectenportefeuille zijn in de Financiële planning 2016 – 2020 op het gemiddelde niveau van 2014 / 2015 gehandhaafd.

Lasten

Lasten kerkgebouwen en overige gebouwen

De volgende tabel bevat een overzicht van de onderhoudskosten van de kerkgebouwen en overige gebouwen over de periode 2010 - 2014. Daarnaast zijn de verwachte onderhoudskosten over de periode 2015 – 2020 hierin opgenomen. Tevens bevat de tabel een overzicht van de dotaties aan de Voorziening onderhoud gebouwen op PGZ-niveau. De onderhoudskosten en de dotaties aan de Voorziening onderhoud gebouwen van de Grote Kerk, Het Refter en De Hoeksteen zijn niet meegenomen in de tabel.

Tabel 7: Overzicht onderhoudskosten

	2010	2011	2012	2013	Concept Jaarrekening 2014	Begroting 2015	2016	2017	2018	2019	2020
Onderhoudskosten											
Wijkgemeente 2: Jeruzalemkerk + wijkcentrum	9.846,00	5.403,00	6.614,00	223.903,00	130.572,00	19.550,00	16.600,00	19.100,00	22.100,00	24.100,00	24.100,00
Wijkgemeente 4: Sionskerk	3.539,00	6.955,00	3.609,00	6.486,00	18.874,00	76.250,00					
Wijkgemeente 5: Oosterkerk + wijkcentrum	51.630,00	31.540,00	6.963,00	14.006,00	17.909,00	80.700,00	25.900,00	25.900,00	25.900,00	25.900,00	25.900,00
Wijkgemeente 8: Stinskerk	14.916,00	7.951,00	3.944,00	23.369,00	6.296,00	18.800,00	6.700,00	6.700,00	11.200,00	6.700,00	7.400,00
Wijkgemeente 9: Emmaüskerk	7.244,00	16.476,00	8.249,00	2.964,00	11.806,00						
Wijkgemeente 12: Open Kring	9.592,00	3.842,00	1.996,00	10.393,00	2.029,00	27.850,00	6.800,00	6.800,00	8.800,00	7.100,00	7.100,00
Wijkgemeente 4 + 9 Sionskerk / Emmaüskerk							16.700,00	16.700,00	16.700,00	18.200,00	18.200,00
Pastoriën	7.430,00	10.785,00	4.993,00	7.741,00	7.632,00	31.450,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
Kerkelijk Bureau	3.810,00	1.817,00	2.072,00	2.234,00	22.813,00	7.100,00	2.500,00	2.000,00	3.000,00	2.500,00	2.000,00
Totaal	108.007,00	84.769,00	38.440,00	291.096,00	217.931,00	261.700,00	82.200,00	84.200,00	94.700,00	91.500,00	91.700,00
Dotatie Voorziening onderhoud gebouwen	99.454,00	99.454,00	99.454,00	99.454,00	109.228,00	99.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00

De werkelijke onderhoudskosten worden jaarlijks, via de exploitatierekening, ten laste gebracht van de Voorziening onderhoud gebouwen. Dit geldt mutatis mutandis voor de jaarlijks dotatie aan de Voorziening onderhoud gebouwen. De volgende tabel bevat een overzicht van de Voorziening onderhoud gebouwen over de periode 2014 – 2020.

Tabel 8: Overzicht Voorziening onderhoud gebouwen

	Concept Jaarrekening 2014	Planning 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020
Saldo 01-01	387.076,00	313.000,00	155.300,00	179.100,00	200.900,00	212.200,00	226.200,00
Onttrekkingen: onderhoudskosten	217.931,00	261.700,00	82.200,00	84.200,00	94.700,00	91.500,00	91.700,00
Toevoegingen: dotatie	109.228,00	99.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Overige mutaties	34.627,00	5.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	5.500,00	5.500,00
Saldo 31-12	313.000,00	155.300,00	179.100,00	200.900,00	212.200,00	226.200,00	240.000,00

In de Voorziening onderhoud gebouwen is een bedrag van € 100.000,00 geormerkt voor het onderhoud aan het dak van de Adventskerk. Deze kerk is eigendom van de stichting SIO, waarin de PGZ voor 100% participeert. Zoals uit tabel 7 blijkt is er de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het onderhoud van de gebouwen. Op grond hiervan is de verwachting dat de lasten van onderhoud in de komende jaren gematigd zullen zijn. Deze lasten kunnen bekostigd worden uit de jaarlijkse dotatie. Een nadere bepaling van de te verwachten onderhoudskosten dient nog plaats te vinden op basis van de actualisatie van de bestaande onderhoudsplannen per gebouw c.q. het opstellen van een nieuw onderhoudsplan, per gebouw voor de komende jaren.

De lasten van (groot) onderhoud van de orgels worden ten laste gebracht van de Voorziening onderhoud orgels. Het saldo per 31 december 2015 bedraagt circa € 47.000,00. Het saldo van de voorziening is voldoende om de verwachte lasten van onderhoud in 2015, € 12.500,00, op te vangen.

Bij het vaststellen van de overige lasten kerkgebouwen en overige gebouwen is rekening gehouden met een jaarlijkse kostenstijging van 1,0%. Hierbij is er van uitgegaan dat de energielasten in de eerste jaren een lichte daling zullen vertonen conform de ontwikkelingen op de energiemarkt.

Kerkdienst / catechese

De verwachting is dat de hieronder verantwoorde lasten vanaf 2015 fors zullen dalen. Deze daling wordt veroorzaakt door de gemaakte éénmalige kosten voor het project 'Een ontluikend perspectief' (advies in het kader van het lange termijn perspectief) in 2014 en de afbouw van de 1% bijdrage aan de wijkkassen in 2014.

Bijdrage andere organen

De afname van deze lasten houdt gelijke tred met de terugloop van de kerkelijke bijdragen en de overige opbrengsten, waaronder opbrengst Solidariteitskas.

Salarissen en vergoedingen

In de Financiële planning 2015 - 2020 is rekening gehouden met een gematigde ontwikkeling van de personele lasten met 1,0% per jaar. Door het vervallen van de functie van koster / beheerder, als gevolg van het samengaan van de Sionskerk en de Emmaüskerk en de overgang van de organist van de Grote Kerk naar de nieuwe stichting zijn de personele lasten vanaf 2016 fors lager. Voorts is vanaf 2018 rekening gehouden met de pensionering van de organist van de Oosterkerk.

Kosten beheer / administratie

In de Financiële planning 2015 – 2020 is rekening gehouden met een gematigde toename van de lasten van 1,0% vanaf 2015. De stijging van de lasten in 2014 zijn veroorzaakt door éénmalige uitgaven ten behoeve van de aanschaf van apparatuur.

Rentelasten

Zoals onder Rentebaten aangegeven is de verwachting dat de renteopbrengsten in de loop van 2017 zullen afnemen door de daling van de rentepercentages tot circa 1%. Deze negatieve ontwikkeling in de rentebaten heeft ook financiële consequenties voor de berekening van de rentelasten over de wijkreserves.

Overige baten en lasten

Hieronder zijn onder meer de lasten voortvloeiend uit het project 'Een ontluikend perspectief' en de lasten verbonden aan de kerkdiensten in de Grote Kerk opgenomen. Tevens is rekening gehouden met onvoorziene lasten als gevolg van de afbouw van kerkelijke activiteiten, waaronder het kerkblad 'Gaandeweg'.

Pastoraat

Bij het vaststellen van de benutting van de financiële ruimte voor pastoraat is rekening gehouden met de ontwikkeling van traktementen en vergoedingen van predikanten en pastoraal werker met 1,0%. Tevens is een opslag gehanteerd voor de inzet van gastpredikanten. Hierdoor wordt tegemoet gekomen aan de rechtspositie van predikanten, artikel 16 Vakantie en vrije zondagen en artikel 19 Educatieverlof. In tabel 9 wordt de financiële ruimte voor pastoraat en de benutting hiervan weergegeven op het niveau van PGZ en wijkgemeente. De financiële ruimte is berekend op basis van de regeling Decentralisatie Financiële Verantwoordelijkheid PGZ 2013 – 2016 d.d. 23 september 2013.

Tabel 9 Financiële ruimte voor pastoraat op PGZ-niveau

	Herziene Begroting 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020
Totaal baten	1.652.200,00	1.591.200,00	1.545.000,00	1.505.800,00	1.467.700,00	1.430.100,00
Totaal lasten	983.100,00	884.100,00	831.300,00	827.700,00	833.600,00	836.900,00
Financiële ruimte voor pastoraat	669.100,00	707.100,00	713.700,00	678.100,00	634.100,00	593.200,00
Lasten kerkelijk werker (0,50 fte)	-30.300,00	-30.600,00	-30.900,00	-30.900,00	-31.200,00	-31.500,00
Financiële ruimte voor pastoraat	638.800,00	676.500,00	682.800,00	647.200,00	602.900,00	561.700,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00	86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	7,4	8,0	7,9	7,3	6,6	6,3
Huidige pastorale eenheid in fte	8,1					
Detachering	-0,4					

Tabel 10 Financiële ruimte voor pastoraat op niveau wijkgemeente

	Begroting 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020
Wijkgemeente 2: Grote kerk						
Financiële ruimte voor pastoraat	79.900,00	84.100,00	84.500,00	80.500,00	75.100,00	70.200,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00	86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	0,9	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8
Huidige pastorale eenheid in fte	1,0					
Wijkgemeente 4: Sionskerk						
Financiële ruimte voor pastoraat	63.300,00					
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00					
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	0,7					
Huidige pastorale eenheid in fte	1,0					
Wijkgemeente 5: Oosterkerk						
Financiële ruimte voor pastoraat	170.200,00	179.500,00	180.900,00	165.500,00	154.200,00	143.900,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00	86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	2,0	2,1	2,1	1,9	1,7	1,6
Huidige pastorale eenheid in fte	2,2					

	Begroting 2015	Planning 2016	Planning 2017	Planning 2018	Planning 2019	Planning 2020
Wijkgemeente 8: Stinskerk						
Financiële ruimte voor pastoraat	61.700,00	65.800,00	67.200,00	64.700,00	61.100,00	57.700,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00	86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6
Huidige pastorale eenheid in fte	0,8					
Wijkgemeente 9: Emmaüskerk						
Financiële ruimte voor pastoraat	42.900,00					
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00					
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	0,5					
Huidige pastorale eenheid in fte (tijdelijk)	(0,4)					
Wijkgemeente 10: Adventskerk						
Financiële ruimte voor pastoraat	164.700,00	173.900,00	175.600,00	167.800,00	156.900,00	147.000,00
Lasten kerkelijk werker (0,50 fte)	-30.300,00	-30.600,00	-30.900,00	-30.900,00	-31.200,00	-31.500,00
Financiële ruimte voor pastoraat	134.400,00	143.300,00	144.700,00	136.900,00	125.700,00	115.500,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00	86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	1,6	1,7	1,7	1,6	1,4	1,3
Huidige pastorale eenheid in fte	2,0					
Detachering	-0,4					
Wijkgemeente 12: Open Kring						
Financiële ruimte voor pastoraat	86.000,00	90.600,00	91.400,00	87.200,00	81.600,00	76.400,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats	84.700,00	86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9
Huidige pastorale eenheid in fte	1,1					
Wijkgemeente 4 + 9: Sionskerk / Emmaüskerk						
Financiële ruimte voor pastoraat		115.800,00	118.700,00	109.500,00	102.300,00	95.500,00
Lasten pastoraat op basis van 1,0 fte predikantsplaats		86.000,00	87.000,00	88.000,00	89.500,00	89.500,00
Pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte		1,3	1,3	1,2	1,1	1,1
Totaal pastorale eenheid in fte op basis van financiële ruimte	7,4	8,0	7,9	7,3	6,6	6,3

Vermogenspositie PGZ

De eigen vermogenspositie van de PGZ bedroeg ultimo 2013 € 1.461.800,00 (2012 € 1.569.900,00). De verwachting is dat de eigen vermogenspositie ultimo 2014 uitkomt op € 1.482.200,00. De toename van het Eigen Vermogen, als gevolg van ontvangen legaten en de koersresultaten effecten, overtreft het verwachte negatieve resultaat 2014. In de eigen vermogenspositie zijn een tweetal 'slappende' reserves verwerkt. Dit betreft Reserve aankoop pastorieën € 328.300,00 en Reserve ziekengeld predikanten € 52.500,00. Gegeven het beleid van de PGZ inzake het verwerven c.q. afstoten van onroerende zaken kan de Reserve aankoop pastorieën aangewend worden voor andere doeleinden. De wijkreserves, wijkkassen en de getroffen voorzieningen voor onderhoud gebouwen en orgels worden niet gerubriceerd onder de eigen vermogenspositie van de PGZ. Uitgangspunt van de lange termijnplanning is dat de ultimo 2014 opgebouwde eigen vermogenspositie van de PGZ in de planperiode niet wordt aangetast.

Begroting 2015

Na het bekend worden van de uitslag Actie Kerkbalans 2015 en het opstellen van de concept Jaarrekening 2014 is de Begroting 2015 op onderdelen aangepast. Tevens is in de herziene Begroting 2015 rekening gehouden met verhoogde lasten als gevolg van de ontstane personele situatie op het Kerkelijk Bureau in januari 2015. De herziene Begroting 2015 is als bijlage toegevoegd.